

СРЕДЊОВЕКОВНА КЊИЖЕВНОСТ

наставници	проф. др Љиљана Јухас-Георгиевска проф. др Томислав Јовановић
сарадници	мр Зорица Витић мр Ирена Шпадијер
настава	групе 01, 02: 2+1 у првом и другом семестру групе 05 и 06: 2+2 у трећем и четвртном семестру
предиспитне обавезе	група 01: семинарским рад (алтернира са семинарским радом из Народне књижевности) групе 05 и 06: семинарским рад (алтернира са семинарским радом из Књижевности од ренесансе до рационализма)
испит	групе 01 и 02: усмени после другог семестра групе 05 и 06: писмени (алтернира са писменим испитом из предмета Књижевност од ренесансе до рационализма) и усмени после четвртог семестра

лектира

ЛЕКТИРА

За студенте 5. и 6. групе

ИЗВОРНА КЊИЖЕВНОСТ

НЕПОЗНАТИ ПИСАЦ: Житије светог Ђирила

КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ: Похвала светом Ђирилу

КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ: Азбучна молитва; Проглас Јеванђеља

ЦРНОРИЗАЦ ХРАБАР: Слово о писменима

НЕПОЗНАТИ ЗЕЋАНИН: Житије светог кнеза Владимира

СВЕТИ САВА: Житије светог Симеона; Служба светом Симеону; Писмо оцу Спиридону

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ: Хиландарска повеља; Житије светог Симеона

ДОМЕНТИЈАН: Житије светог Саве

ТЕОДОР ГРАМАТИК: Запис на Шестодневу из 1262/63. године

ТЕОДОСИЈЕ ХИЛАНДАРАЦ: Житије светог Саве; Житије светог Петра Коришког; једна црквена песма

АРХИЕПИСКОП ДАНИЛО II (ПЕЋКИ): Житије краљице Јелене; Житије краља Милутина

ДАНИЛОВИ УЧЕНИЦИ: Житије светог Стефана Дечанског или Житије светог архиепископа Данила II

НЕПОЗНАТИ ПИСАЦ: Исповедна молитва

ИНОК ИСАИЈА: Запис о Маричкој бици

МОНАХИЊА ЈЕФИМИЈА: Туга за младенцем Угљешом; Мољење Господу Исусу Христу; Похвала светом кнезу Лазару

ПАТРИЈАРХ ДАНИЛО III (БАЊСКИ): Слово о светом кнезу Лазару

ГРИГОРИЈЕ ЦАМБЛАК: Житије светог Стефана Дечанског

ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ: Натпис на косовском мраморном стубу; Слово љубве

АНДЕНИЈЕ РАФАИЛ: Слово о светом кнезу Лазару

КОНСТАНТИН ФИЛОСОФ: Житије деспота Стефана Лазаревића

ЈЕЛЕНА БАЛШИЋ: Посланица духовнику Никону Јерусалимцу

СМЕДЕРЕВСКИ БЕСЕДНИК: Надгробна реч деспоту Ђурђу Бранковићу

ВЛАДИСЛАВ ГРАМАТИК: Рилска повест; Поговор Зборнику из 1469. године

ДИМИТРИЈЕ КАНТАКУЗИН: Молитва Богородици; Посланица кир Исаји

КОНСТАНТИН МИХАИЛОВИЋ ИЗ ОСТРОВИЦЕ: Јаничарове успомене или Турска хроника

ПАТРИЈАРХ ПАЈСИЈЕ: Житије светог цара Уроша; Посланица папи Урбану VIII

ПРЕВОДНА КЊИЖЕВНОСТ

ЖИТИЈА СВЕТИТЕЉА: Житије светог Ђорђа Кападокијског; Житије светог Павла Кесаријског; Житије светог Алексија Божијег човека; Житије Ђорђа Кратовца од попа Пеје

АПОКРИФИ: Откривење Варухово; Књига о Адаму и Еви; Јеванђеље младенства; Ход Богородице по мукама

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ И ДРУГИ СПИСИ: Роман о Александру Великом; Роман о Тристану и Изолди; Варлаам и Јоасаф; Стефанит и Ихнилат; Цар Аса; Езопов живот; Еладије; О премудром Соломону и његовој жени; Царица Теофана; Физиолог

ЛЕКТИРА

За студенте 1. и 2. групе

ИЗВОРНА КЊИЖЕВНОСТ

НЕПОЗНАТИ ПИСАЦ: Житије светог Ђирила

КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ: Похвала светом Ђирилу

КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ: Азбучна молитва; Проглас Јеванђеља

ЦРНОРИЗАЦ ХРАБАР: Слово о писменима

НЕПОЗНАТИ ЗЕЋАНИН: Житије светог кнеза Владимира

СВЕТИ САВА: Житије светог Симеона; Служба светом Симеону

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ: Хиландарска повеља; Житије светог Симеона

ДОМЕНТИЈАН: Житије светог Саве

ТЕОДОР ГРАМАТИК: Запис на Шестодневу из 1262/63. године

ТЕОДОСИЈЕ ХИЛАНДАРАЦ: Житије светог Саве; Житије светог Петра Коришког

АРХИЕПИСКОП ДАНИЛО II (ПЕЋКИ): Житије краљице Јелене

ДАНИЛОВИ УЧЕНИЦИ: Житије светог Стефана Дечанског

ИНОК ИСАИЈА: Запис о Маричкој бици

МОНАХИЊА ЈЕФИМИЈА: Туга за младенцем Угљешом; Мољење Господу Исусу Христу; Похвала светом кнезу Лазару

ГРИГОРИЈЕ ЦАМБЛАК: Житије светог Стефана Дечанског

ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ: Натпис на косовском мраморном стубу; Слово љубве

АНДОНИЈЕ РАФАИЛ: Слово о светом кнезу Лазару

КОНСТАНТИН ФИЛОСОФ: Житије деспота Стефана Лазаревића

СМЕДЕРЕВСКИ БЕСЕДНИК: Надгробна реч деспоту Ђурђу Бранковићу

ДИМИТРИЈЕ КАНТАКУЗИН: Молитва Богородици; Посланица кир Исаји

КОНСТАНТИН МИХАИЛОВИЋ ИЗ ОСТРОВИЦЕ: Јаничарове успомене или Турска хроника

ПАТРИЈАРХ ПАЈСИЈЕ: Житије светог цара Уроша; Посланица папи Урбану VIII

ПРЕВОДНА КЊИЖЕВНОСТ

ЖИТИЈА СВЕТИТЕЉА: Житије светог Ђорђа Кападокијског; Житије светог Павла Кесаријског; Житије светог Алексија Божијег човека; Житије Ђорђа Кратовца од попа Пеје

АПОКРИФИ: Откривење Варухово; Књига о Адаму и Еви; Јеванђеље младенства; Ход Богородице по мукама

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ И ДРУГИ СПИСИ: Роман о Александру Великом; Варлаам и Јоасаф; Стефанит и Ихнилат; Цар Аса; Езопов живот; Еладије; О премудром Соломону и његовој жени; Царица Теофана; Физиолог

ЛЕКТИРА

За студенте 3., 4., 8., 25. и 27. групе

ИЗВОРНА КЊИЖЕВНОСТ

НЕПОЗНАТИ ПИСАЦ: Житије светог Ћирила

ЦРНОРИЗАЦ ХРАБАР: Слово о писменима

СВЕТИ САВА: Житије светог Симеона

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ: Житије светог Симеона

ДОМЕНТИЈАН: Житије светог Саве

ТЕОДОСИЈЕ ХИЛАНДАРАЦ: Житије светог Саве

МОНАХИЊА ЈЕФИМИЈА: Туга за младенцем Угљешом; Мољење Господу Исусу Христу; Похвала светом кнезу Лазару

ГРИГОРИЈЕ ЦАМБЛАК: Житије светог Стефана Дечанског

ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ: Слово љубве

КОНСТАНТИН ФИЛОСОФ: Житије деспота Стефана Лазаревића

ДИМИТРИЈЕ КАНТАКУЗИН: Молитва Богородици

ПРЕВОДНА КЊИЖЕВНОСТ

ЖИТИЈА СВЕТИТЕЉА: Житије светог Алексија Божијег човека

АПОКРИФИ: Откривење Варухово; Књига о Адаму и Еви; Јеванђеље младенства; Ход Богородице по мукама

РОМАНИ: Роман о Александру Великом

литература

КЊИЖЕВНИ ИЗВОРИ ПРЕВЕДЕНИ НА САВРЕМЕНИ ЈЕЗИК

Из старе српске књижевности. Превео и саставио Миливоје М. Башић. Четврто, исправљено и нешто допуњено, издање. Београд, Издавачка књижарница Геце Кона, 1931.

Из наше књижевности феудалног доба. Друго допуњено издање. Избор, редакција, превод и коментари Драгољуб Павловић и Радмила Маринковић. Предговор Драгољуб Павловић. Сарајево, „Свјетлост“, 1959 [Четврто издање: Београд, „Просвета“, 1975. Библиотека Просвета, књига 102].

Antologija stare srpske književnosti (XI-XVIII veka). Izbor, prevod i objašnjenja Đorđa Sp. Radojičića. Beograd, „Nolit“, 1960.

Миодраг Павловић, *Антологија српског песништва (XIII-XX век)*, Београд, Српска књижевна задруга, 1964 [Треће издање 1973].

Ђорђе Сп. Радојичић, *Старо српско песништво IX-XVIII века*, Крушевац, „Багдала“, 1966 [Друго издање 1988].

Стара српска књижевност. Студија и избор Ђорђе Трифуновић. Београд, „Југославија“, 1967. Библиотека Књижевност ушколи, књига 1.

Ђирилово Житије; Методијево Житије. Превео са старословенског Петар Ђорђић, *Летопис Матице српске*, књига 392, свеска 4, Нови Сад 1963, стр. 290-328.

Климент Охридски, Константин Преславски и непознати писци, Ђирило и Методије. *Житија, Службе, канони, похвале*. Приредио Ђорђе Трифуновић. Превели Ирена Грицкат, Олга Недељковић, Ђорђе Трифуновић. Београд, Српска књижевна задруга, 1964.

Љетопис попа Дукљанина. Увод, превод и коментар Др Славко Мијушковић. Титоград, Графички завод, 1967.

Љетопис попа Дукљанина. Предговор, пропратни текстови и превод др Славко Мијушковић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 1.

Старе српске биографије, I. Превео и објаснио Миливоје Башић. Београд, Српска књижевна задруга, 1924. [Друго издање: Београд, Издавачка књижарница Геце Кона, 1930].

Списи светога Саве и Стевана Првовенчаног. Превео Лазар Мирковић. Београд, Државна штампарија Краљевине Југославије, 1939.

Сава Немањић, *Живот Стефана Немање*. [Превео Миливоје Башић. Предговор написао Милан Кашанин]. Београд, „Рад“, 1975.

Свети Сава, *Сабрани списи*. Данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић. Приредио Димитрије Богдановић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1986. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 2.

Студенички типик. Цароставник манастира Студенице. Издање, превод и поговор Томислав Јовановић. Народна библиотека Србије – Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1994.

Свети Сава, Стефан Првовенчани, *Житије светог Симеона*. Превео Драгутин Костић, приредио и поговор написао Томислав Јовановић, „Кантакузин“, Крагујевац 1997, 88 стр.

Свети Сава, *Сабрана дела*, Приредио и превео Томислав Јовановић, Српска књижевна Задруга, Коло ХСI, књига 602, Београд 1998, 274 стр.; Друго

издање, 1998., у посебној опреми, посвећено осамстогодишњици манастира Хиландара.

Свети Сава, Сабрана дела. Приредила и предговор написала Љ. Јухас-Георгиевска. Народна књига-Алфа, Београд 2000.

Стефан Првовенчани, *Сабрани списи.* Данашња језичка верзија Љиљана Јухас-Георгиевска, Лазар Мирковић, Миливоје Башић. Приредила Љиљана Јухас-Георгиевска. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 3.

Стефан Првовенчани, *Сабрана дела,* Предговор, превод дела и коментари Љиљана Јухас-Георгиевска, Издање на српскословенском Томислав Јовановић, Српска књижевна задруга, Коло ХСII, књига 608, Београд 1999.

Доментијан, *Живот светог Саве и светог Симеона.* Превео Др. Лазар Мирковић. Са предговором Др. Владимира Ћоровића. Београд, Српска књижевна задруга, 1938.

Доментијан, *Дела.* Приредио Ђорђе Трифуновић. Београд, „Нолит“, 1963.

Доментијан, *Живот светог Саве и Живот светог Симеона.* Превод Лазар Мирковић, Приредила Радмила Маринковић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 4.

Доментијан, *Житије светог Саве,* Предговор, превод дела и коментари Љиљана Јухас-Георгиевска, Издање на српскословенском Томислав Јовановић, Српска књижевна задруга, Коло ХСIII, књ. 614-615, Београд 2001.

Теодосије Хиландарац, *Житије и подвизи светог и преподобнога оца нашег Петра у Коришкој Гори испосника.* [Превео Димитрије Богдановић], Летопис Матице српске, књига 406, свеска 1, Нови Сад 1970, стр. 69-90.

Теодосије, *Житија.* Приредио Димитрије Богдановић, данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 5, свеска 1.

Теодосије, *Службе, канони и Похвала.* Приредила Биљана Јовановић-Стипчевић, данашња језичка верзија Димитрије Богдановић, Биљана Јовановић-Стипчевић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 5, свеска 2.

Архиепископ Данило, *Животи краљева и архиепископа српских.* Превео Др. Лазар Мирковић. Предговор написао Др. Никола Радојчић. Београд, Српска књижевна задруга, 1935.

Данило Други, *Животи краљева и архиепископа српских*. Службе. Приредили Гордон Мак Данијел, Дамњан Петровић, данашња језичка верзија Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић, Дамњан Петровић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 6.

Данилови настављачи. Данилов ученик, други настављачи Даниловог зборника. Приредио Гордон Мак Данијел, данашња језичка верзија Лазар Мирковић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1989. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 7.

Монахиња Јефимија, *Књижевни радови*. Приредио Ђорђе Трифуновић, „Багдала“, Крушевац 1983.

Списи о Косову. Монахиња Јефимија, кнез Лазар, кнегиња Милица, Вук Бранковић, Непознати раванички монаси, Давид, Јелена Балшић, Андоније Рафаил Епактит, деспот Стефан Лазаревић, Најстарији српски записи о Косову. Приредила Милица Грковић, Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1993, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 13.

Шест писаца XIV века. Григорије Рашки, Јаков Серски, Силуан, Непознати Светогорац, Монах Јефрем, Марко Пећи. Избор, данашња језичка верзија и редакција Димитрије Богдановић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1986. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 7.

Старе српске биографије XV и XVII века. Цамблак, Константин, Пајсије. Превео Др. Лазар Мирковић. Са предговором Павла Поповића. Београд, Српска књижевна задруга, 1936.

Деспот Стефан Лазаревић, *Књижевни радови*. Приредио Ђорђе Трифуновић, Српска књижевна задруга, Београд 1979.

Константин Филозоф, *Повест о словима. Житије деспота Стефана Лазаревића*. Приредила Гордана Јовановић, превод Гордана Јовановић, Лазар Мирковић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1989. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 11.

Григорије Цамблак, *Књижевни рад у Србији*. Приредио Дамњан Петровић, На савремени језик превели Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић, Ђорђе Трифуновић, Дамњан Петровић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1989. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 12.

Старе српске биографије. Избор и предговор Димитрије Богдановић. Београд, „Просвета“, 1968. Библиотека Просвета, књига 101.

Ђорђе Трифуновић, *Две посланице Јелене Балшић и Никонова Повест о јерусалимским црквама и пустињским местима*. Књижевна историја, V, 18, Београд 1972, стр. 289-327.

Димитрије Кантакузин, *Дела*. Приредио Ђорђе Трифуновић. Београд, „Нолит“, 1963.

Списи Димитрија Кантакузина и Владислава Граматика. Приредила Јасмина Грковић–Мејџор, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1993, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 14.

Ђорђе Трифуновић, *Кантакузинова Похвала писана за солунску базилику Светога Димитрија*, Источник, II, 5, Београд 1993, стр. 39-54.

Константин Михаиловић из Островице, *Јаничарове успомене или Турска хроника*. Предговор, превод и напомене Др Ђорђе Живановић. Београд, „Просвета“, 1966.

Константин Михаиловић из Островице, *Јаничарове успомене или Турска хроника*. Приредио и превео Ђорђе Живановић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1986. Библиотека Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 15.

Патријарх Пајсије, *Сабрани списи*. Приредио Томислав Јовановић, Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1993, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 16.

Из тмине појање. *Стари српски песнички записи*. Саставио Ђорђе Трифуновић, Београд, „Нолит“, 1962.

Стари српски записи и натписи. Приредио Милорад Павић, Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1986, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 19.

Стара српска књижевност, I, II, III. Предговор, избор и редакција др Драгољуб Павловић. Нови Сад – Београд, Матица српска и Српска књижевна задруга, 1970. Библиотека Српска књижевност у сто књига, књига 1, 2, 3.

Србљак. Службе, канони, акатисти. Приредио Ђорђе Трифуновић. Превео Димитрије Богдановић. Превод редиговали Димитрије Богдановић и Ђорђе Трифуновић. Књига I-III. Београд, Српска књижевна задруга, 1970.

Александрида (Роман о Александру Великом). Превео Павле Стевановић. Суботица, „Минерва“, 1957.

Роман о Троји. Роман о Александру Великом. Приредила Радмила Маринковић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1986, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 21.

Повест о Триштану и Ижоти. Превод и предговор Ирена Грицкат. Београд, Српска књижевна задруга, 1966.

Повест о Триштану и Ижоти. Приредила и превела Ирена Грицкат. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1988, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 20.

Физиолог. Слово о ходећим и летећим створењима. Са српскословенског превео Ђорђе Трифуновић, Пожаревац, „Браничево“, 1973.

Фисиолог. Средњовековни медицински списи. Приредили Милорад Лазић и Љубомир Котарчић. Београд, „Просвета“, Српска књижевна задруга, 1989, Стара српска књижевност у 24 књиге, књига 24.

Стара српска књижевност. Житија. Избор и пропратни текстови Љиљана Јухас-Георгиевска, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1997.

Стара српска књижевност. Хрестоматија. Приредио и превео Томислав Јовановић, Филолошки факултет, Београд – „Нова светлост“, Крагујевац, Београд 2000.

Антологија старе српске поезије, приредила и поговор написала Зорица Витић, „Народна књига“, Београд 2003.

Литература:

Ђорђе Сп. Радојичић, *Развојни лук старе српске књижевности*, Нови Сад 1962.

Ђорђе Сп. Радојичић, *Творци и дела старе српске књижевности*, Титоград 1963.

Ђорђе Сп. Радојичић, *Књижевна збивања и стварања код Срба у средњем веку и у турско доба*, Нови Сад 1967.

Драгољуб Павловић, *Старија југословенска књижевност*, Београд 1970.

О Србљаку. Студије, Београд, Српска књижевна задруга, 1970.

Стара књижевност. Приредио Ђ. Трифуновић, „Нолит“ [Српска књижевност у књижевној критици, књ. 1], Београд 1972.

Милан Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*, Београд 1975.

Ђорђе Трифуновић, *Кратак преглед југословенских књижевности средњег века*, Београд 1976.

Димитрије Богдановић, *Историја старе српске књижевности*, Београд 1980.

Ђорђе Трифуновић, *Стара српска књижевност. Основе*. Београд 1994.

Ђорђе Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*. Друго, допуњено издање. Нолит, Београд 1990.

Димитрије Богдановић, *Студије из српске средњовековне књижевности*, СКЗ, Београд 1997.

Радмила Маринковић, *Светородна господа српска. Истраживања српске књижевности средњег века*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд 1998.